

Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Generalforsamling

den 14. December 1939.

Selskabets ledende Præsident, Hofjægermester *Chr. Lüttichau*, ledede Mødet og bød paa Præsidiets Vegne velkommen.

1. Udfaldet af de foretagne Valg.

Sekretær *Axel Nielsen* gjorde Rede for Valgene. Der havde ikke været opstillet nye Kandidater ved Bestyrelsesraadsvalget; alle Valg var Genvalg. Der var afgivet ialt 171 Stemmer.

Til Præsidiets genvalgtes Hofjægermester *Chr. Lüttichau* med 167 Stemmer. Til Bestyrelsesraadet genvalgtes Godsejer *K. Langkilde* med 161 Stemmer, Forpagter *Aug. Bech* med 162, Forpagter *W. Branth* med 157, Forstander *N. Bredkjær* med 159, Forstander *J. C. Overgaard* med 158, Proprietær *A. P. Damsgaard-Sørensen* med 155 og Gaardejer *Chr. Jervelund* med 156 Stemmer.

Til Revisionsudvalget genvalgtes Kontorchef *H. C. Larsen* med 155 Stemmer, og til Medlem af Bestyrelsen for »Fond til Landmænds Uddannelse« genvalgtes Professor *Axel Pedersen* med 154 Stemmer. Der var derudover faldet enkelte spredte Stemmer.

2. Bestyrelsesraadets Valg af Medlemmer til Belønningsudvalget.

Sekretæren meddelte, at Bestyrelsesraadet ved sit Møde Dagen før havde genvalgt d'Hrr. Proprietær *A. Nikolaisen* og Proprietær *D. Villemoes* som Medlemmer af Belønningsudvalget.

3. Optagne nye Medlemmer.

Hofjægermester *Lüttichau*: Ved Generalforsamlingen 1938 var Medlemstallet 861. Siden da er ved Bestyrelsesraadets Medvirken optaget 75 nye Medlemmer, medens der ved Udmeldelser og Dødsfald har været en Afgang paa 34. Det endelige Medlemstal udviser saaledes en Stigning paa 41. Det er første Gang i mange Aar, Selskabet har haft et saa højt Medlemstal.

4. Fremlæggelse af forrige Aars Regnskab.

Sekretær *Nielsen*: Regnskabet har lige som forrige Aar været udsendt til Medlemmerne forud for Generalforsamlingen, og efter Kontorchef *H. C. Larsens* Henstilling i Aar tillige ledsaget af

Revisionsbemærkningerne til Regnskabet. Jeg kan derfor gøre min Omtale af Regnskabet ganske kort.

Paa de to første Sider maa jeg henlede Opmærksomheden paa et Par Tal, der er af usædvanlig Størrelse. Det drejer sig om de Tal, der er anført under Konto A 10, Udarbejdelse og Trykning af Skrifter. Tallene, der i meget væsentlig Grad overstiger Budgettets Tal, — nemlig med rigeligt 10 000 Kr. — viser, at heraf er alene 6 653 Kr. anvendt til Reventlowbogen, som Selskabet udgav i Anledning af Stavnsbaandsjubilatet.

Paa næste Side er det navnlig Underskudet paa Selskabets alm. Regnskab, man hæfter sig ved. Jeg kan dog sige, at Regnskabets Slutresultat svinger meget fra Aar til Aar, idet der det ene Aar kan være Overskud, hvoraf i saa Fald en Del henlægges til Litteraturfonden til Udgivelse af nye Skrifter i kommende Aar, et andet Aar kan det saa være omvendt.

Den samlede Formindskelse af Selskabets Beholdninger andrager, som det ses, 12 544 Kr. 28 Øre. Det kan i Forhold til Selskabets Omsætning siges at være et ret stort Beløb, men det har ogsaa været et ekstraordinært Aar bl. a. som nævnt med Udgivelse af Reventlowbogen til 6—7 000 Kr. og med ekstraordinær stor Trykning og Udgivelse af bl. a. Grundbøger i Fødringslære og Gødningslære. Endvidere er der ofret en Del paa Særtryk af Tidsskrift for Landøkonomi.

Jeg nærer ingensomhelst Tvivl om, at indeværende Aar i økonomisk Henseende ikke vil stille saa store Krav som foregaaende, saa der kan efter min Formening ikke være Anledning til at nære særlige Betænkeligheder ved Underskudet i Aar.

Kontorchef *H. C. Larsen* takkede, fordi Revisionsudvalgets Bemærkninger til Regnskabet var blevet udsendt sammen med dette, men vilde gerne forespørge, om Regnskabet var blevet decideret af Bestyrelsen.

Sekretæren oplyste hertil, at det skyldtes en Forglemmelse, naar han ikke allerede havde oplyst, at Regnskabet var decideret af Bestyrelsen ved dennes Møde i Oktober Maaned.

5. Beretning om Selskabets almindelige Virksomhed.

Sekretær Nielsen: Medens min Beretning om Selskabets almindelige Virksomhed de sidste Par Aar har været temmelig lang, skal jeg i Aar gøre den væsentlig kortere. Naar den i 1937 og 1938 var af usædvanlig Længde, skyldtes det Omtalen af Selskabets forøgede litterære Virksomhed. Denne naaede sidste Aar sit hidtidige Maksimum, og dette har medført — eller rettere sagt af økonomiske Aarsager nødvendiggjort — et vist

Maadehold med Hensyn til Dispositioner i indeværende Aar, hvilket det Regnskab, som jeg lige har omtalt, tydeligt understregede.

Først skal jeg nævne de sædvanlige Publikationer: Tidsskrift for Landøkonomi og Landøkonomisk Aarbog. Ogsaa disse har været af voksende Omfang, idet saavel de to sidste Aargange af Tidsskriftet som af Aarbogen har været større end alle deres Forgængere. For Landøkonomisk Aarbogs Vedkommende vil dog den Aarbog, der er under Udarbejdelse, blive endnu en Del større, idet der i Aar optages et Navneregister i Aarbogen. Vi haaber, dette vil forøge dens Brugsværdi væsentligt.

Af Vejledningerne for den landbrugsfaglige Aftenskole har ikke fundet Optræk Sted, men en saadan er dog under Forberedelse for Hefte 1's Vedkommende. Det er »Naturlæren« af *P. Gregers Hansen*.

De udgivne Grundbøger for Studiekredse synes at finde en hel Del Anvendelse, men Mund- og Klovesygeepidemien i Fjor og de ekstraordinære Forhold i Aar har naturligvis øvet Indflydelse paa det landbrugsfaglige Ungdomsskolearbejde Landet over.

Endelig skal jeg ogsaa i Aar nævne den *Bog om Kartoffelens Sygdomme*, som jeg omtalte udførligere i Fjor. Alle de forbedrende Arbejder til dette forhaabentlig smukke Farvetryks-Værk er nu tilendebragt, og der er foretaget et Udvalg af det store Materiale, som navnlig i Lyngby, paa Tylstrup og paa Frederikshøj er indsamlet i Sommer. — Til dette sidste Værk har vi som nævnt i Fjor modtaget Tilsagn om Støtte fra De Danske Spritfabrikker.

I denne Forbindelse skal jeg nævne, at Selskabet jo ofte maa søge Støtte hos Institutioner og Fonds til sine større Arbejdsopgaver. Vi har saaledes i indeværende Aar modtaget følgende Tilskud:

- 1) Fra Carlsen-Langes Legatstiftelse 1200 Kr. til Hjælp til Udgivelse af Landbrugslitteratur.
- 2) Fra Laurits Andersens Fond 3500 Kr. som afsluttende Bevilgning til avlsbiologiske Undersøgelser.
- 3) Fra De Danske Spritfabrikker og De danske Sukkerfabrikker 2 × 1500 Kr. til Fortsættelse af Undersøgelser vedrørende Fersken- og Bedelusens Leveforhold.

Om de to sidstnævnte Arbejdsopgaver vil der senere paa Dagsordenen blive aflagt Beretning.

Fra Jul. Skrikes Stiftelse er modtaget et Tilskud af 2000 Kr. til Fordeling mellem forskellige Virksomhedsgrene, bl. a. Sædefrøudvalget.

For denne Velvilje over for Landhusholdningsselskabet og dets Arbejde vil jeg gerne fremføre vor Tak og udtrykke Haabet om,

at vort Arbejde vedblivende maa være saadan, at disse Fonds og Institutioner stadig maa finde os værdige til Stotte.

Jeg skal dernæst ganske kort omtale Selskabets Foredragsvirksomhed. — Der afholdtes i Fjor kun 3 Foredragsmøder, nemlig Foredrag af Afdelingsleder *N. Basse*, af Statskonsulent *W. A. Kock* og af Professor *C. A. Jorgensen*. Om det var det mindre Antal Foredrag eller andre Aarsager, der medvirkede til, at de 3 Foredrag var usædvanlig vel besøgte, skal jeg ikke kunne sige, men det var naturligvis en Glæde baade for Selskabet og for Foredragsholderne, at Tilslutningen var saa god, som Tilfældet var.

Foredragsplanen for 1940 er ikke endeligt fastlagt. Jeg kan dog nævne, at foruden Professor *Howard Grøns* Foredrag i Dag har Professor *H. C. Bendixen* givet Tilsagn om at holde et Foredrag om Kvæggets Yversygdomme. Der bliver formentlig yderligere 2 Foredrag, hvorom Meddelelse senere vil fremkomme.

(De to Foredrag bliver: Fællesforedraget af Professor *L. Hansen Larsen* om »Planer for Landbrugsbygningerne« og af Ingeniør, cand. polyt. *Jorn Høgsbro* om »Isolation og Ventilation i Landbrugsbygningerne«, samt et Foredrag af Forstander *J. C. Lunden* om »Hørdyrkning«).

Der er i Aarets Løb kun nedsat et enkelt nyt Udvalg, nemlig et vedrørende hensigtsmæssige Byggematerialer og Byggeplaner for Ajeleholdere (og Siloer).

Udvalget nedsattes paa Foranledning af Henvendelse fra Gaardejer *Bertel Bjerre* og bestaar af følgende Medlemmer:

Professor *E. Suenson* og
 Arkitekt *Gjerlov Knudsen* (Lærer i Husbygning)
 valgt af Polyteknisk Lærestanstalt,
 Ingeniør, Dr. techn. *Erik V. Meyer*,
 valgt af Dansk Ingeniørforening,
 Arkitekt *P. Gotzsche*, Hellerup,
 valgt af Akademisk Arkitektforening,
 Arkitekt *Mar. Pedersen*, Holbæk,
 Gaardejer *Karl Jensen*, Bækkegaard, Ølstykke,
 Gaardejer *Bertel Bjerre*, Guldager, Hæstrup,
 valgt af Landhusholdningsselskabet,
 Hofjægermester *Chr. Lüttichau*, Tjele,
 Landhusholdningsselskabets ledende Præsident.

Udvalget holdt sit første Møde for ca. 3 Uger siden, og der vil formentlig engang i Løbet af Vinteren fremkomme en foreløbig Beretning om Udvalgets Arbejde.

Løvrigt har der ikke været nævneværdige Ændringer i Udval-

genes Sammensætning. Der vil under Dagsordenens andre Punkter blive givet Meddelelse om de forskellige Udvalgs Arbejde.

Jeg skal dog nævne, at Udvalget vedrørende Bogen om Kartofelsygdomme er blevet suppleret med Direktør *Bachmann Olesen*, Dybvad, og at Hofjægermester *Lüttichau* som Selskabets ledende Præsident er indtraadt i et Fællesudvalg nedsat af Polyteknisk Læreanstalt og Landbohøjskolen til Drøftelse af Mulighederne for Etablering af et vist Samarbejde paa Undervisningens Omraade, saaledes at det bliver muligt at erstatte et eller flere Fag i den ene Skoles Pensum med Fag ved den anden Læreanstalt.

Med Hensyn til Prisopgaver er ikke i indeværende Aar udsat nogen, men antagelig vil i det kommende Aar blive udsat en Prisopgave vedrørende Opbevaring af Kød.

Angaaende Lærlinguddannelsen kan oplyses, at vi overvejer en Lønforhøjelse, idet vi er nødt til at følge med de stigende Lønninger. Der er dog ikke endnu truffet nogen endelig Beslutning herom.

Vedrørende Husholdningsuddannelsen for unge Piger vil det være Dem bekendt, at vi sidste Vinter sammen med Landboforeningerne, Husmandsforeningerne og Husholdningsforeningerne havde ansat en særlig Husholdningskonsulent, Frk. *Mary Jensen*. Skal denne Sag føres igennem med fornøden Kraft, er det utvivlsomt ogsaa en Betingelse, at der til Udvalget for unge Pigers huslige Uddannelse er knyttet Arbejdskraft, der ikke alene har den fornødne Indsigt, men som ogsaa kan ofre hele sin Tid derpaa.

Foruden Lærlinguddannelsen skal jeg kort omtale nogle andre af Selskabets faste Virksomhedsgrene:

1) **Statskonsulentvirksomheden.** Denne har som sædvanlig gaaet sin rolige Gang, hvor Selskabet fungerer som Mellemled mellem Statskonsulenter og Ministerium og tager sig af Regnskaber, Budgetter og Beretninger m. v. Naturligvis har de ekstraordinære Forhold medført, at der har været mere end sædvanligt at tage sig af, f. Eks. med Hensyn til Benzintildeling, Kørselspenge o. s. v.

2) **Konsulentmødet 1939** forløb ligeledes paa sædvanlig Maade med Tilrettelæggelse ved Konsulentmødeudvalgets og Selskabets Samarbejde. Der vil ogsaa i Vinter blive afholdt Konsulentmøde, og antagelig vil dette som i Fjor finde Sted Fastelavnsmandag og efterfølgende Tirsdag.

Indenfor denne Beretnings Rammer plejer jeg ogsaa at nævne de mange Legater, som Selskabet administrerer, og jeg skal for Overskuelighedens Skyld dele dem i 3 Grupper:

1) Legater for trængende forhenværende Landmænd og deres Efterladte. Herunder hører Etatsraad Holmes Legat med en Kapi-

tal paa ca. 930 000 Kr., og Godsejer Viktor A. Goldschmidts Legat, Afdeling A, med en Kapital paa ca. 415 000 Kr. m. fl. De aarlige Midler fra disse Legater andrager ca. 69 000 Kr.

2) Legater til Landmænds Videreuddannelse. Af disse er de største Godsejer Viktor A. Goldschmidts Legat for Landbrugsstuderende paa ca. 200 000 Kr. og Proprietær J. H. Holms Legat paa ca. 100 000 Kr. Ialt har paa dette Omraade kunnet uddeles ca. 16 000 Kr., hvortil kommer ca. 1000 Kr. til unge Haandværkere og Handelslærlinge og lign.

3) Legater til videnskabelige Undersøgelser. Herunder hører som det væsentligste Godsejer Viktor A. Goldschmidts Legat, Afdeling B, paa ca. 415 000 Kr. samt en Del af J. H. Holms Legat. Af Godsejer Goldschmidts Legat er uddelt 16 000 Kr. i Aar. Rundt regnet andrager de samlede aarlige Legatmidler saaledes ca. 100 000 Kr.

Endelig skal jeg nævne et Par Ting fra Bestyrelsesmødet i Gaar. Det blev for det første vedtaget, at Selskabet skulde kunne optage *livsvarige Medlemmer* imod et Medlemskontingent een Gang for alle paa 10 Gange det ordinære Medlemskontingent, eller 200 Kr.

Med Hensyn til fremtidige Generalforsamlinger blev truffet den Afgørelse, at disse skulde foregaa under en noget ændret Form, saaledes at de Beretninger, som nu aflægges paa Generalforsamlingerne, og som altid tager en Del Tid, skulde foreligge trykte og være udsendt til Medlemmerne paa Forhaand, saa at de, der nu aflagde Beretningerne, fremtidig kunde nøjes med at foretage en resumerende Gennemgang.

Om Selskabets almindelige Virksomhed kan siges, at foruden de her nævnte Arbejder er der naturligvis en Mængde andet Arbejde, der beslægtet ligger Tiden. Foruden Besvarelser af forskellige Spørgsmaal fra Landbrugsministeriet har vi ogsaa fra Enkeltpersoner i Aarets Løb modtaget Henvendelser, Forslag og Forespørgsler af den mest forskellige Art, som jeg dog ikke skal komme nærmere ind paa her.

For Selskabet kan det siges, at 1939 har været et fredeligt Arbejdsaar. Vort Medlemstal har været stigende, og jeg synes, at vi i vort Samarbejde med saavel Enkeltpersoner som Institutioner i Aarets Løb har mødt saa megen venlig Imødekommenhed, at der til Slut i denne Beretning skal lyde en Tak herfor.

6. Beretning om »Fond til Landmænds Uddannelse«.

Hofjægermester *Lüttichau*: Bekendtgørelse om Uddelingen af Fondens Midler for Aaret 1939 blev udsendt til Landbrugspressen og Landbohøjskolen sammen med Meddelelse om de øvrige af Selskabet administrerede Legater for Landbrugsstuderende. Her-

efter indkom ialt 79 Ansøgninger. 22 af disse kom i Betragtning ved Uddelingen af de øvrige Legater, medens 8 af Ansøgningerne var fra Studerende, der afsluttede deres Studium i Slutningen af April Maaned. Tilbage blev saaledes 49 Ansøgninger, som tilsendtes Bestyrelsen for Fond til Landmænds Uddannelse.

Af Fondens Midler blev der derefter, foranlediget af Fondsbestyrelsens Indstilling, uddelt 9 Understøttelser til et samlet Beløb af 765 Kr.

I Henhold til de for Fonden gældende Vedtægter vil dens Bestyrelse for Aaret 1940 komme til at bestaa af Godsejer, Dr. med. *K. A. Hasselbalch*, Proprietær *J. H. Schmidt*, Godsejer *K. Langkilde*, Inspektør *Ib Windfeld* og Professor *Axel Pedersen*. Sekretær *Axel Nielsen* er Fondens Sekretær.

7. Meddelelse om Samvirksomheden for landbrugsfagligt Oplysningsarbejde.

Professor *O. H. Larsen*: I Samvirksomheden kan optages Organisationer og Institutioner, som virker til Fremme af Landbrugsvidenskaben eller det landøkonomiske Oplysnings-, Forsøgs- og Forskningsarbejde. For Tiden er følgende Organisationer Medlem af Samvirksomheden: Foreningen af danske Landbrugslærere, Foreningen af danske Landbrugskonsulenter, Foreningen af danske Landbrugskandidater, Foreningen af danske Landbrugsblade og Nordiske Jordbrugsforskeres Forenings danske Afdeling.

Hver af disse Organisationer har i Fællesudvalget 1 Repræsentant — for Tiden er det Formanden i hver af de paagældende Organisationer, der repræsenterer disse i Fællesudvalget, som foruden de 5 Organisationers Repræsentanter bestaar af 5 Repræsentanter for Landhusholdningsselskabet, valgt af Selskabets Bestyrelse, og et af disse 5 Medlemmer fungerer som Fællesudvalgets Formand, medens Næstformanden vælges indenfor Organisationernes Repræsentanter.

Fællesudvalget virker ved Afholdelse af Kursus, ved Udgivelse af forskellige Skrifter til Brug i Oplysningens Tjeneste og ved Uddeling af Sølvbægre som Anerkendelse af særlig fortjensfuldt Virke til Landbooplysningens Fremme. Som jeg oplyste ved Selskabets Generalforsamling i Fjor, blev der sidste Aar afholdt ikke mindre end 3 særdeles vel besøgte Kursus og udarbejdet 3 Lærebøger, dels til Brug ved Aftenskolekursus og dels som Grundbøger ved landøkonomiske Studiekredse, samt uddelt 1 Sølvbæger til Statskonsulent *K. Hansen* paa hans 80-aarige Fødselsdag den 2. November 1938 som Anerkendelse for hans mangeaarige fortjenstfulde Virksomhed til Landbooplysningens Fremme.

Sammenlignet med denne omfattende Virksomhed sidste Aar har

Arbejdet i Aar været af væsentligt mindre Omfang. Af Kursus har der saaledes kun været afholdt et for Landbrugslærere og Konsulenter i Dagene 25.—28. September. Paa Fællesudvalgets Møde i Maj Maaned blev det paa Forslag af Landbrugslærernes Repræsentant, Forstander *Bredkjær*, vedtaget, at Kursuset i Aar skulde omfatte landbrugsgeografiske samt dermed forbundne økonomiske og landbrugspolitiske Emner. Ved den nærmere Udformning af Programmet viste der sig imidlertid forskellige Vanskeligheder ved at skaffe Tilsagn fra alle de Foredragsholdere, som man havde ønsket, og dertil kom Krigens Udbrud omkring 1. September og de dermed følgende Vanskeligheder paa Grund af Benzinsmangelen, der medførte Forbud mod Bilkørsel, hvilket vanskeliggjorde Deltagelse, navnlig fra Konsulenternes Side. Der var paa et vist Tidspunkt indenfor Fællesudvalget overvejende Stemning for at aflyse Kursuset, men en Henvendelse gennem Landbrugsbladene viste dog snart, at der, trods Vanskelighederne, var tilstrækkelig Interesse for Kursuset, og omend Deltagelsen var knap saa stor som de foregaaende Aar, meldte der sig alligevel 66 Deltagere, saaledes at Kursuset i saa Henseende blev meget tilfredsstillende.

Som Foredragsholdere medvirkede: Bibliotekar *Aksel Milthers*, der holdt 3 Foredrag af orienterende landbrugsgeografisk Karakter; Fuldmægtig *R. Kampp* i Udenrigsministeriet gav i to Foredrag en Oversigt over Verdensproduktionen af Korn, Mejeriprodukter, Kød og Flæsk samt i et tredje Foredrag en Oversigt over Landbrugsproduktionen i Randstaterne, Polen og Donaulandene. Forstander *Josef Hansen*, Statskonsulent *W. A. Kock* og Adjunkt *Aage H. Kampp* omtalte henholdsvis Sukkerproduktionen, Fjerkræproduktionen og Produktionen af en Række Industriplanter. Endelig holdt Konsulent *P. Rasmussen*, Aabenraa, et Foredrag om Tysklands Agrarpolitik siden 1933, og Kontorchef *K. Skovgaard* talte om Nutidens Samhandelsformer og deres landbrugsmæssige Virkninger.

Det sidstnævnte Foredrag har været offentliggjort i Tidsskrift for Landøkonomi, og her vil endvidere Statskonsulent Kocks og eventuelt Konsulent Rasmussens Foredrag blive optaget. Kursuset, der afholdtes paa Landbohøjskolen, forløb i enhver Henseende godt, og Forhandlingerne efter de enkelte Foredrag blev ledet af Konsulent *H. K. Olsen*, Odense, og Landbrugslærer *Johan Aa. Nilsson*, Ladelund, medens vi i Aar savnede Forstander *Bredkjærs* gode Medvirken.

Paa Fællesudvalgets Møde i Maj Maaned var der nogen Forhandling om, hvorvidt man i Aar ligesom de to foregaaende Aar skulde indbyde til et Kursus for Fodermestre. Man mente dog,

at det vilde være rimeligt at vente til næste Aar; ved Bestyrelsens Møde i Oktober Maaned blev dette Spørgsmaal nærmere drøftet, og der udtaltes Tilslutning hertil. Der var paa Mødet lidt delte Meninger om, hvilket Tidspunkt der var det mest formaalstjenlige for et saadant Kursus. De to tidligere Kursus har jo været afholdt i Sommerhalvaaret, henholdsvis Juni og September Maaned, men det blev fra en enkelt Side udtalt, at det vilde have visse Fordele, hvis Kursuset kunde afholdes om Foraaret, inden Køerne kom paa Græs. Dette Spørgsmaal vil nu blive taget under Overvejelse inden for Fællesudvalget til næste Aar.

Med Hensyn til Samvirksomhedens Medvirken ved Udgivelsen af Vejledninger og Lærebøger til landbrugsfaglige Aftenskoler og Studiekredse lader det til, at vi i Aar vil kunne klare os uden nye Oplag. Forbruget sidste Aar var noget mindre end normalt paa Grund af Mund- og Klovesygen, der vanskeliggjorde Afholdelsen af Kursus og Studiekredsarbejdet. I Aar er denne Vanskelighed heldigvis kun til Stede i mindre Grad; Efterspørgslen har alligevel ikke været større, end at vi mener at kunne komme igennem Vinteren uden nye Oplag. Med Hensyn til Grundbøgerne i Gødningslære og Fodringslære, som første Gang udkom i Fjor, er det Mening, at Fællesudvalget eller dettes Sekretær vil søge Oplysning hos nogle af de Konsulenter, som har anvendt dem i Fjor og i Aar, om de har været tilfredse med Grundbøgerne, som de er, eller de mener, at der skal foretages væsentlige Ændringer i de nye Oplag. Endvidere vil Fællesudvalget, naar det faar Oplysning herom, tage under Overvejelse, om man skal gaa videre med Udgivelse af Grundbøger i Husdyravl og Planteavl. — Der er saaledes fremdeles Opgaver nok for Fællesudvalget at løse, og vi vil arbejde videre paa de samme Omraader som hidtil.

8. Meddelelse om det klimatologiske Udvalgs Virksomhed.

Godsejer, Dr. med. *K. A. Hasselbalch* oplyste ganske kort, at Udvalgets Arbejde var videreført i det forløbne Aar efter de hidtil angivne Linier.

9. Meddelelse om Udvalget vedrørende Fersken- og Bedelusundersøgelser.

Professor *O. H. Larsen*: Dette Udvalg blev som meddelt sidste Aar nedsat i 1938 paa Foranledning af Forstanderen for den plante-patologiske Forsøgsvirksomhed i Lyngby, cand. mag. *Ernst Gram*. Udvalget bestaar foruden af Forstanderen tillige af Afdelingsbestyrer, Dr. phil. *P. Bovien* og af undertegnede, der altsaa fungerer som Udvalgets Formand.

Udvalgets Formaal er at foranledige foretaget Undersøgelser vedrørende Fersken- og Bedelusens Overvintrings- og Formeringsforhold samt om Sammenhængen mellem Klimaforhold og Luseangreb samt andre Forhold, der kan faa Betydning ved Bekæmpelsen af disse Skadedyrs Angreb paa Frøroer af Bedeslægten og paa Kartoffler. Undersøgelserne, der finansieres af De Danske Spritfabrikker og De danske Sukkerfabrikker med et aarligt Beløb tilsammen af 3000 Kr., blev under Ledelse af den plantepatologiske Forsøgsvirksomhed, der stiller Lokaler til Raadighed for Laboratorieundersøgelserne, paabegyndt i Foraaet 1938 af Udvalgets daværende Assistent, cand. mag. *E. W. Kaiser*. Men da Hr. Kaiser allerede i Efteraaet 1938 paa Grund af anden Virksomhed maatte opgive Arbejdet, foreligger ikke store Resultater fra hans Undersøgelser det første Aar; men det Materiale, som har været indsamlet i Sommerens Løb, blev overdraget Udvalgets nuværende Assistent, Dr. phil. *Sv. G. Larsson* til nærmere Undersøgelse og Bearbejdning, og samtidig har Dr. Larsson i Sommeren 1939 foretaget ret indgaaende Undersøgelser og Iagttagelser over Bedelusens Forekomst og Formeringsforhold, hvorom han har gjort Rede i en foreløbig Beretning, der vil blive efterfulgt af en mere udførlig Redegørelse, naar Laboratorieundersøgelserne er afsluttet.

Undersøgelserne er hovedsagelig foretaget i Nordsjælland paa Strækningen mellem Frederiksdal og Ermelunden, en Del af det saakaldte grønne Bælte. Endvidere paa den plantepatologiske Forsøgsstation i Lyngby paa Virungaards Marker og i Botanisk Have i København, hvor der netop i Aar fandtes særlig gunstige Betingelser for Iagttagelser vedrørende Bedelusens Forekomst og Levevilkkaar. Desuden blev der i Juli Maaned foretaget Iagttagelser paa Frømarker af Sukkerroer paa Lolland, og til næste Sommer vil Undersøgelserne blive udstrakt til Skelskøregnen og eventuelt andre Steder paa Sjælland.

Formaalet er som nævnt at finde ud af, hvorledes Bedelusen efter Overvintring som Æg paa Benved og Kvalkved om Foraaet angriber Frømarkerne — om der er nødvendige Værtplanter som Mellemlid for de overvintrede Bedelus, inden de angriber Frøplanterne, eller de gaar direkte fra Benved over paa Frømarkerne, hvilket Dr. Larsson mener. Af vildtvoksende Ukrudtsplanter synes følgende at have Betydning som Værtplanter: Skræppe, Havesyre, Agertidse, Burre, Buresnerre, Melde, Gaasefod og Cikorie, samt af Kulturplanter: Spinat, Havesyre, Cikorie, Rabarber, Hestebønne og Fodervikke.

Det er Hensigten i det kommende Aar at foretage en Kortlægning over Bedelusens Optræden under forskellige Leveforhold og

Bevoksningsforhold. Det synes saaledes at fremgaa af Undersøgelserne i Aar, at Læforholdene spiller en væsentlig Rolle i saa Henseende. Frøroerne angribes i Reglen særlig stærkt Vest for et Læbælte, medens der Øst for Bæltet er et Parti, hvor Angrebet er svagere.

Ligeledes har Dr. Larsson gjort den Iagttagelse, at Frømarker, som har deres største Udstrækning i Syd-Nord, lider mere under Angrebet end Marker med deres største Udstrækning i Øst-Vest, fordi Lusene med Vinden føres fra Vest til Øst.

Det er ligeledes Hensigten at faa anlagt Forsøg paa Forsøgsstationen Virumgaard's Jorder over de vingede Bedelus' Spredningsevne og den Højde, hvori Flugten som Regel finder Sted. Endvidere Undersøgelser over, hvilke naturlige Fjender, der for Benveden har Betydning ved Bedelusens Bekæmpelse samt en Sammenligning mellem Bedelusens Optræden 1938, 1939 og 1940. Det var nemlig saaledes, at der i 1938 var paafaldende stor Dødelighed blandt Bedelusene, hvorfor Angrebene i 1939 synes at have været mindre ondartet end normalt.

For Ferskenlusenes Vedkommende, der særlig har Betydning for Kartoflerne, blev der i 1939 kun foretaget faa Undersøgelser; men det er Hensigten ad Aare at foretage en Undersøgelse ned gennem Midtjylland for at faa konstateret, hvor Lusene optræder mest ondartet. Der synes nemlig at være en væsentlig Forskel i saa Henseende, idet Luseangrebene i Almindelighed synes at være mindre ondartede Nord for Limfjorden og i Vestjylland end længere Syd paa; men Iagttagelserne i saa Henseende er endnu noget usikre og ufuldstændige. I 1939 var der saaledes et relativt stærkt Angreb paa Tylstrup Forsøgsstation, men dog væsentligt svagere end Angrebene Syd for Limfjorden.

Det vil af det her nævnte fremgaa, at der er Opgaver nok for Dr. Larsson at tage fat paa, og det er vel tvivlsomt, om alle disse Opgaver vil kunne løses tilfredsstillende i Sommeren 1940. Viser det sig imidlertid, at der er Grund til at fortsætte Undersøgelserne ad Aare, maa Selskabet jo søge at skaffe Midler til Veje til en Fortsættelse af disse. Foreløbig er Tilskudene fra De Danske Spritfabrikker og De danske Sukkerfabrikker jo begrænset til en 3-aarig Bevilling paa 3000 Kr. aarlig.

For Tiden arbejder Dr. Larsson paa en foreløbig, populær Oversigt over Insekternes Betydning for Viroser hos Kartofler og Beder, som vil være færdig i Løbet af en Maaned's Tid, og som antagelig vil blive offentliggjort i Tidsskrift for Planteavl. Det er en Opgave, som vel ikke direkte har Forbindelse med Dr. Larssons Undersøgelser i Marken og i Laboratoriet, men som Udvalget alligevel har ment vilde have sin Betydning ved at

orientere praktiske Landmænd og navnlig Planteavlskonsulenterne paa dette Omraade.

Forøvrigt er Dr. Larsson til Stede i Dag og er villig til at besvare Forespørgsler vedrørende sine Undersøgelser, hvis Tiden tillader det. Jeg maa nemlig for mit eget Vedkommende erklære mig for inkompetent m. II. t. Besvarelsen af saadanne Spørgsmaal.

10. Meddelelse om det avlsbiologiske Udvalgs Virksomhed.

Udvalgets Sekretær, Dr. *Mogens Plum*: Udvalget holdt Møde den 29. April 1939, hvor der blev aflagt Beretning om det udførte Arbejde.

En Del Materiale fra Kontrolhønsriet paa Borris Forsøgsstation er blevet benyttet til en Undersøgelse af, om der inden for Høns findes arvelige Forskelle med Hensyn til Modenhedsalderen, d. v. s. den Alder, hvor Æglægningen begynder. Denne Undersøgelse omfattede Afkommet efter 14 Haner. De fleste begyndte Æglægningen ved en Alder af ca. 6 Maaneder, men der var dog en enkelt Hane, hvis Afkom begyndte Æglægningen noget tidligere, ligesom to andre Haners Afkom begyndte betydeligt senere. Modenhedsalderen er sikkert arveligt bestemt, men ydre Kaar over en stærk Indflydelse paa, hvornaar Æglægningen begynder, saaledes at kun ca. $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ af de fundne Forskelle i Modenhedsalderen kan henføres til arvelige Forskelle.

Om Frugtbarheds- og Forplantningsforholdene i Kollerkollebesætningen er der ved Hjælp af Optegnelser, der er stillet til Raadighed af Professor *Folmer Nielsen*, foretaget en Undersøgelse, der som Resultat har givet, at man ikke i dette Materiale har kunnet paavise arvelige Forskelle m. II. t. enkelte Køers Frugtbarhed og Forplantningsforhold. Der er en Antydning af arvelige Forskelle i Kælvningsintervallets Længde mellem forskellige Køer og Kofamilier. Højest 10 pCt. af de fundne Forskelle kan være arveligt bestemt. Udvalg af Køer med regelmæssig Kælvning kan derfor forventes at være af nogen — men forøvrigt kun ringe — Betydning. Undersøgelsen viste endvidere, at Sterilitet alene har været Aarsag til Køernes Udsættelse af Besætningen i 42 pCt. af Tilfældene og har været en medvirkende Aarsag i yderligere godt 11 pCt. af Tilfældene. De foreliggende Oplysninger giver til Resultat, at kun ca. 10 pCt. af Besætningen staar til Disposition for, hvad man kan kalde frivillig Udskiftning.

Desuden viser Undersøgelsen, at en sygelig Tilstand i Børen efter Kælvningen paa det nærmeste forlænger det efterfølgende Kælvningsinterval med 3 Maaneder.

Fra Statens Gaarde er der blevet os overladt Kontrolregnskaerne lige fra den Tid, Staten overtog Gaardene. Da det Materiale, som var ganske uanvendeligt, var blevet sorteret fra, var der imidlertid kun en meget lille Del tilbage, nemlig Tallene, der viste Laktationskurvens Forløb for 84 Køer af rød dansk Malkerace. Undersøgelser over, i hvor høj Grad Laktationskurvens Form er arveligt bestemt, er blevet foretaget forskellige Steder, bl. a. i Sverige. Resultatet af den af os foretagne Undersøgelse falder fuldstændig sammen med de af Professor Johansson i Sverige foretagne Undersøgelser, idet de viser, at højst knapt Halvdelen af fundne Forskelle i Formen er arvelig bestemt.

Desuden skal nævnes, at der ved Udveksling af Litteratur er tilgaaet Udvalget betydelige Mængder af Litteratur, væsentligt Særtryk, om avlsbiologiske Emner.

En endelig Beretning om de nu afsluttede Undersøgelser vil snarest blive udarbejdet.

11. Meddelelse om Uddelingen af Selskabets Hædersbelønninger.

Hofjægermester *Chr. Lüttichau*: I 1939 har Landhusholdningsselskabet uddelt 5 Sølvbægre — 2 »store« og 3 »almindelige« — som Hædersbelønninger for Landboflid.

Følgende fik tilkendt det store Bæger:

Karl Nielsen, »Biledheden«, Bindslev Sogn, Hjørring Amt, og
Kresten Vadgaard, Stenild Sogn, Aalborg Amt.

Det almindelige Bæger — ogsaa kaldet »Selskabets Sølvbæger« — blev uddelt til:

Soren Kristian Nielsen, »Olesminde«, Sejrup, Tyregod Sogn, Vejle Amt,

Svend Chr. Hansen, Hollingholt, Sunds Sogn, Ringkøbing Amt, og
Jens Chr. Jensen Østergaard, Redso Heede, Valsgaard Sogn, Aalborg Amt.

Landhusholdningsselskabets Duellighedsmedaille 1939 er uddelt til følgende:

Skovarbejder *Peter Sorensen*, Snapholt pr. Taars, Bestyrer *Olto Christiansen*, Janderup Mark pr. Janderup, Husbestyrerinde *Elsine Marie Pedersen*, Kværkeby Mark pr. Ringsted, Medhjælper *Jorgen Wollesen*, Felsted, Skovfoged *Niels Lund*, Kalø Gods pr. Rønde, Husbestyrerinde *Sabine Jensen* (Højgaard), Serup pr. Lemming, Husbestyrerinde *Anna Larsen Skov*, Bukkehave Møllegaard pr. Svendborg, Gaardbestyrer *J. P. Jensen*, Sørup pr. Eskildstrup, Havemand *Niels Dideriksen*, Constantinsborg pr. Ormslev, fhv. Forkarl *Hans Petersen*, Sengeløse pr. Taastrup, Malkekone *Jenny Mathilde Hansen*, Allindemaglegaard pr. Ringsted, Fodermester *Edvardt Vang*, Lundemarksgaard pr. Herfølge, Husbestyrerinde

Laurine Brun, »Olesminde«, Sejrup pr. Tyregod, Landarbejder
Jens P. Jensen, Egegaard pr. Solrød, Husmand *Ejsten Peder Nielsen*, Vindbyholt pr. Fakse, Medhjælper *Edvard Julius Petersen*, Alrø pr. Horsens, Staldkarl *Peder Hemmingsen*, Lundbygaard pr. Lundby, Medhjælper *Otto Chr. Sørensen*, Saunte, Landarbejder *Julius Johanson*, Ulsøgaard pr. Haslev, Husbestyrerinde *Johanne Kristensen*, Forsombo pr. Ølgod.

12. Meddelelse om det landøkonomiske Rejsebureau's Virksomhed.

Bureauchef *N. Siggaard*: I indeværende Aar har Arbejdet i Landøkonomisk Rejsebureau været ulige fordelt paa Aarets Maaneder, idet der indtil Slutningen af August var mere at bestille end noget tidligere Aar, men fra den Tid holdt Fremmedbesøget paa Grund af Krigen saa omtrent helt op, saa Arbejdet blev indskrænket til at ordne Forholdene for de udenlandske Elever, enten med at faa dem sendt hjem eller med at faa fremskaffet Opholdsforlængelser for dem.

Antallet af planlagte Rejser er derfor mindre i Aar end i Fjor — 121 imod 161 i 1938. Af de 121 Rejser er de 75 for Enkeltpersoner og de 46 for mindre og større Selskaber. — Det største Selskab kom i Aar fra Polen, og det var 780 Personer — Landmænd med deres Hustruer. Selskabet blev delt i tre Hold, som besøgte Landbrug i Omegnen af København og i Nordsjælland. Den sidste Dag sluttede Turen paa den Maade, at alle tre Hold samledes paa Trollesminde, hvor Inspektør Lassen og Frue paa den hjerteligste Maade tog imod de mange Mennesker og serverede Mælk, Kaffe og Øl for dem i Gaardens smukke Have. Selskabet havde Musikanter med, og da de foruden at spille Melodier til polske Folkesange ogsaa gav sig til at spille Folkedansmelodier, var Dansen paa Græsplænerne straks i fuld Gang. Det var den 28. Juni.

Faa Dage efter var der Besøg af 38 Studenter fra Landbrugsafdelingen ved Krakow Universitet.

Iøvrigt er den overvejende Del af Selskaberne i Aar kommet fra England og de engelske Dominions.

De Enkeltpersoner, som Bureauet har planlagt Rejser for, er kommet fra 15 forskellige Lande. En Del af dem var Journalister, som blev sendt til Bureauet fra Udenrigsministeriet og fra Landbrugsministeriet.

Udvekslingen af Landvæsenselever har været knapt saa stor som i Fjor — 432 imod 472 i 1938.

Af udenlandske Elever er der skaffet Pladser og Opholdstilladelser her i Landet for 338, heraf er de 83 Kvinder, som allesammen har faaet Pladser som Husholdningselever paa Landet.

Af danske Elever er der i Aar anbragt 94 i Udlandet. Heraf har

de 60 ved Statskonsulent Sørensens Hjælp faaet Pladser i England. Der er kommet 23 til Schweiz, 5 til Holland, 3 til Tyskland og 3 til Norge.

Alle Eleverne har som sædvanlig faaet Plads som ulønnede Elever. De faar Kost og Logi samt en god Behandling for deres Arbejde. Hertil kommer Fridage, som kan anvendes til Besog paa andre Landbrug, samt paa Skoler, Forsogsstationer og Institutioner. Bureauet har Indseende med Pladserne, saa Betingelserne bliver saa gode som muligt for Eleverne, ligesom Bureauet ogsaa opmuntrer Eleverne til at gøre deres bedste i Pladserne, saa de kan faa et godt Skudsmaal med sig hjem.

Planlæggelsen af Rejser samt Udvekslingen af Elever medfører, at der kommer en Mængde Besogende paa Kontoret, baade Udkenninge og Danske. Samtaler med disse tager megen Tid, ikke mindst om Foraaret og i Sommertiden. Hertil kommer en stedse stigende Korrespondance baade med Udland og Indland. For Indlandets Vedkommende kan det nævnes, at der i afvigte Foraar var en Mængde Forespørgsler fra unge Karle, der ønskede lønede Pladser i Tyskland. Bureauet maatte svare, at det var let at faa en Tyendeplads i Tyskland, og at det ikke voldte nogen Vanskelighed med at faa Arbejdstilladelse til saadan Plads, men Lønnen vilde blive lille og Kosten mere spartansk, end de var vant til. Iøvrigt henstillede Bureauet til Forespørgerne, at de tog Pladser her i Landet, hvor de kunde faa den store Løn, og saa eventuelt benyttede deres Sommerferie til en Cykletur i Tyskland.

Der har ogsaa været en Mængde Forespørgsler fra Folk, som har ønsket at emigrere til oversoiske Lande. Svarene har konkluderet i, at for uformuende Personer er der for Tiden spærret til alle Lande.

Som sædvanlig har Bureauet fra Rigspolitiet faaet tilsendt en Mængde Pas-Sager vedrørende Opholdstilladelser og Opholdsforlængelser. Det gode Samarbejde med Rigspolitiet samt med Justitsministeriet i det hele taget bidrager i høj Grad til, at Udvekslingen af Landvæsenselever kommer til at glide nogenlunde let. I samme Retning virker det gode Samarbejde med de udenlandske Konsulater og Gesandtskaber samt med det danske Landbrugsministerium.

13. Meddelelse fra Udvalget for Afsætning af dansk Sædefrø til Udlandet.

Professor *Axel Pedersen*: Virksomheden i dette Udvalg er fortsat som hidtil med Udsendelse af Frøprøver til Udlandet, med Udsendelse af Fortegnelse over danske Sorter og Stammer og med Indsamling af Forsogsresultater. Antallet af udsendte Prøver har

været noget mindre end Aaret forud. Der er udsendt 169 Prøver mod 270 i Fjor. De fordeler sig saaledes:

	Forsøgssteder	Prøver
Australien	2	8
Belgien	1	22
Canada	1	3
Eire	1	16
Frankrig	1	1
Holland	1	9
Japan	1	6
Lithauen	1	26
Storbritannien	3	18
Tyskland	1	14
U. S. A.	3	30
U. S. S. R.	1	16
	20	169

Opdelt efter Artsgrupper fordeler disse Prøver sig saaledes: Kornarter: 6, Rodfrugter: 17, Græsmarksplanter: 96, Hlavefrø: 18, og af andre Arter af Frø: 2. Der er udsendt en Prøve af Kartoffler. Det plejer vi ikke at beskæftige os med, men da vi modtog Anmodningen gennem Landbrugsministeriet, afsendte vi en Prøve af Tylstrup Odin til en Forsøgsstation i Frankrig.

Der er i det forløbne Aar udsendt et Tillæg til Sortslisten, indeholdende nogle nye Sorter af Kaalroe-Stammer og enkelte andre navnlig af Køkkenurter. Dette Tillæg har forøvrigt vist sig at virke meget prompte, idet der hurtigt var Efterspørgsel efter de nye Sorter, man her gjorde opmærksom paa.

Med Hensyn til den sidstnævnte Del af Arbejdet: Indsamling af Forsøgsresultater af de Sorter, man har udsendt, ligger det saaledes, at der er indkommet enkelte Resultater, men dog forholdsvis faa, og man vil nu prøve paa, om der kan indsamles flere Resultater til Offentliggørelse i den kommende Tid. Den nye Situation gør dog, at Tidspunktet ikke er særlig gunstigt for saadanne Henvendelser, idet Interessen og Mulighederne for at faa gennemført de Forsøg, der er i Gang, ikke er særlig stor, og Betingelserne for at iværksætte nye Forsøg er mange Steder gaaet helt i Staa. Men man vil som sagt prøve paa at faa samlet de Resultater, der kan faas, og faa dem offentliggjort. Det er dog sandsynligt, at som Situationen ligger, vil Virksomheden paa dette Omraade blive meget indskrænket i den kommende Tid.

Der har ikke i Aarets Lob været afholdt Møde i Udvalget. Det daglige Arbejde ligger i Sekretariatet, og det er Assistent *Chr. Aage Nielsen*, der trækker Læsset.

14. Forslag til Virksomhedsplan og Budget for Aaret 1940—41.

Sekretær *Nielsen*: Selve Virksomhedsplanen staar som Regel uforandret fra Aar til Aar. Der er heller ingen Ændringer i Aar.

Med Hensyn til Selskabets Budget sker der normalt smaa Forandringer paa de forskellige Konti, eftersom Regnskabet viser Ændringer i nogle Aar. Budgettet er lagt noget rundeligt. Den største Ændring findes under Punkt 4: Forskellige Tilskud, idet der i Fjor er budgetteret et væsentligt større Beløb, end man har ment at kunne regne med i Aar. Det er ikke nogen fast og regelmæssig Støtte, men mere tilfældige Tilskud, eftersom der foreligger særlige Arbejdsopgaver. Saadanne har ikke paa nærværende Tidspunkt kunnet budgetteres. Dette forhindrer dog ikke, at der i det paagældende Regnskabsaar kan fremkomme særlige Arbejdsopgaver, som det er nødvendigt at søge Midler til. Man drofter saaledes allerede nu Muligheden af at skaffe Midler til den nye Prisopgave.

De øvrige Ændringer paa Budgettet er saadanne, som altid vil forekomme. Naar man ser paa det forventede Underskud i indeværende Aar af 220 Kr. og for det kommende Aar af 1020 Kr., er det kun forholdsvis smaa Beløb i Forhold til hele Budgettets Størrelse, og der kan meget vel blive fuldt saa stort Udsving til den modsatte Side.

Med Hensyn til Fonds og særlige Udvalg har disse nu faaet en ny Regnskabsform og er udskilt af Selskabets almindelige Regnskab. Der er her regnet med en større Udgift end Indtægt, men da der ogsaa her findes Beholdninger til Raadighed, er der ikke noget katastrofalt heri.

Med Hensyn til Foranstaltninger ved Statsbidrag er at meddele, at vi retter Henvendelse til Landbrugsministeriet om Forhøjelse af den førstnævnte Bevilling, men det er endnu for tidligt at udtale sig nærmere herom.

For Legatkapitalerne viser Budgettet en forventet Omsætning paa godt 100 000 Kr. Det er for Størstedelen Uddelinger fra Aar til Aar, enkelte med Aars Mellemløb og nogle, naar Lejlighed gives. Udgifter og Indtægter er naturligvis omtrent de samme fra Aar til Aar.

Under Punkt 15. Eventuelt vilde Hofjægermester *Lüttichau* gerne paa Præsidiets Vegne meget varmt anbefale Støtte af den Indsamling, der fra Landbo-, Husmands-, Gartner- og Tolvmandsforeninger var sat i Gang for at fremskaffe Fødevarer til Finland, til Hjælp under Evakueringen.

Endvidere takkede Hofjægermesteren alle, der havde aflagt Beretning ved Generalforsamlingen samt for Arbejdet i de forskellige Udvalg og takkede sluttelig Sekretæren for det gode Arbejde i det forløbne Aar.